

İNEKLERDE SEZARİYEN OPERASYONUNDA KARIN DUVARININ MODİFİYE 8 DİKİŞİ İLE KAPATILMASI ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR

Erol Alaçam*

A figure-of-eight Stitch with a Mattress Stitch for closing left flank incision after sectio cesarea in cow

Summary In this study a figure -of-eight stitch with a mattress stitch were used in a 10 dairy cows for closing left flank incision after operation cesarean. Suture materials were Supramid (0.60 mm) in 5 cows and linen string in 5 cows. The sutures were removed 10 days after operation. Good results are obtained in all cows. This technic ensures good ridge formation and needs less times than the other technics.

Özet Bu çalışmada, 10 inekte sezariyen operasyonunda karın duvarı vertikal U diğişi ile devam eden 8 diğişi ile kapatıldı. Beş hayvanda Supramid (0.60 mm), 5 hayvanda ise keten iplik diğış malzemesi olarak kullanıldı. Diğışler 10 gün sonra alındı. Bütün hayvanlarda tam bir iyileşme görüldü. Bu diğış tekniğı kısa zaman istemesi karın duvarının bütün katlarını birleştirecek poşlara engel olması ve zamanla yabancı cisim etkisi yapabilecek diğış malzemesinin tümünün alınabilmesi bakımından avantajlı bulundu.

Giriş

Sezariyen operasyonu güç doğumlarda sık olarak başvuru olan kurtarma yöntemlerinden bir tanesidir. Memleketimizde pratisyen veteriner hekimler tarafından her türlü şartlarda kolaylıkla uygulanabilmektedir.

Operasyon, laparotomi, hysteretomi ve karın duvarının kapatılması olarak özetlenebilir. Laparotomi yarasının dikilmesi için çeşitli yazarlarca değışik diğış yöntemleri salık verilmektedir.

Bir çok araştırmacı laparatomilerde karın duvarının mutlaka 3 kat olarak kapatılmasını önermektedirler. Bunun için de, periton ve m. transversus abdominalis'in birlikte katgut ile ve devamlı di-

* A. Ü. Veteriner Fakültesi Doğum B. ve Jinekoloji K. Dr. Asistanı

kişle dikilmesinin, m. obliquus abdominalis internus ve externus'un devamlı yahut ayrı dikişlerle birleştirilmesinin, son olarak derinin ayrı dikişlerle kapatılmasının en uygun yöntem olduğunda birleşmektedirler (2, 4, 5).

Deriyi kapatmak için çeşitli dikiş şekilleri uygulanmıştır. Bu amaçla sentetik, ipek, pamuk, keten, madeni dikiş malzemeleri kullanılmıştır. Basit dikiş, U dikişleri, devamlı dikiş, gizli dikiş, çivi çengelli iğne, alüminyum tellerle konulan dikişler, agraflar, örgü veya düz çelik tellerle konulan dikişler laparatomilerde en sık başvurulan kapama yöntemleridir (3, 6).

Arthur (1), laparatomilerde karın duvarının bütün katlarını içine alan ve nylon ipliklerle konulan vertikal U dikişini salık vermektedir. Yarayı kapatmak için 6-10 dikişin yeterli olduğunu, önce dikişlerin gevşek olarak konulmasını, daha sonra kaslar arasına penicilline tozu serpilerek dikişlerin sıkılanmasını önermektedir. Yazara göre dikişler 1 hafta sonra alınmalıdır.

Roberts (7), açlık çukurluğunun üst tarafında yapılan laparatomilerde, şerit şeklindeki bantlarla yapılan ve bütün karın katlarını içine alan 8 dikişinin kullanılması ile başarılı sonuçlar alındığını bildirmektedir. Yazara göre dikişlerin 7-10 gün sonra alınması uygundur.

Aslanbey (3), Moser dikişi olarak tanınan yöntem ile, aponevroz yahut adale katlarının ayrı ayrı dikişi yerine bir defada dikilmesinin mümkün olduğunu bildirmektedir. Bu dikiş deri ve tüm kas katlarını içeren 8 dikişi olarak anlatılmaktadır. Yazara göre Gloor (1972), sığırlarda yapılan rumenetomi ve sezaryen operasyonlarında Moser dikişinin başarı ile kullanılabileceğine dikkati çekmektedir.

Gierloff (6), veteriner şirirjide kullanılan dikiş tekniklerinden bahsettiği kitabında, 8 dikişi ile bunun devamı olarak uygulanan vertikal U dikişinin yarada daha emniyetli bir iyileşme oluşturduğunu belirtmektedir.

Biz çalışmamızda karın duvarının bütün katlarını içine alan ve vertikal U dikişi ile devam eden 8 dikişini laparotomi yarasını kapatmak için uyguladık. Amacımız klinik yapan veteriner hekimlere kısa zamanda, az malzeme ile uygulanabilen pratik bir dikiş metodunu tanımlamaktır.

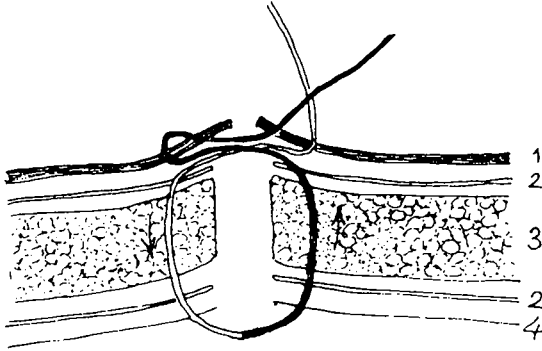
Materyal ve Metot

Güç doğum şikayeti ile kliniğimize getirilen 10 değişik ırk inekte operasyon sezaryen sonrası laparotomi yarasını kapatmak amacı ile dikiş yöntemimizi uyguladık.

Dikiş malzemesi olarak, 5 hayvanda Supramid (0.60 mm), 5 hayvanda keten iplik kullandık. Dikişleri uygun büyüklükte, non-travmatik yarım daire iğneler ile koyduk.

Bütün ineklerde laparatomiyi lokal anestezi yardımıyla, sol açlık çukurluğundan yaptık.

Operasyon tamamladıktan sonra karın duvarını şu şekilde kapadık (Şekil: 1). İğneyi yara kenarından 1.5 cm. kadar uzaktan deriye dıştan içe doğru batırdık. Sonra karşı tarafın yara dudağında kaslar ve peritonu dıştan içe doğru geçerek karın boşluğuna kadar gittik. Bu defa iğneyi dikişe ilk başladığımız taraftan içten dışarıya doğru batırarak perion ve kasları geçerek deri altına ulaştık. Daha sonra karşı tarafa geçip iğneyi deriye içten dışa batırarak yaranın dışına çıktık ve iğneyi yaraya daha yakın mesafeden tekrar dıştan içe doğru geçirip, başlangıç tarafının derisinin yara kenarına daha yakın olan kısmından içten dışa geçirerek ipliği yara katlarına geçirmiş olduk ve iplikleri sıkarak düğümledik.

Şekil: 1 Vertikal U dikişi ile kombine 8 dikişinin konulmasını gösteren resim.

1. Deri, 2. Deri altı dokusu, fascia, 3. Abdominal kaslar, 4. Periton (Gierlöff).

Figure : 1 A figure - of - eigh stitch combined with a mattress stitch.

1. Skin, 2. Subcutaneous tissue, fascia, 3. Abdominal muscles, 4. Peritoneum.

Kas katları arasına herhangi bir antibiotik tozu serpmedik. Dikişler tamamladıktan sonra yaraya antibiotik spreylerden bir tanesini dıştan uyguladık ve yaranın üzerini açık bıraktık. Ensizyon yarasını kapatmak için 6-8 dikiş yeterli oldu.

Bütün hayvanları 10 gün süre ile kliniğimizde gözetim altında tuttuk ve 10. günde dikişlerini alarak evlerine gönderdik.

Bulgularımız

Materyal ve metot bölümünde tanımladığımız şekilde uyguladığımız dikiş yöntemi ile başarılı sonuçlar aldık. Bütün vak'alarda tam bir per primam iyileşme elde ettik. Evantrasyon veya fıtıklaşmaya rastlamadık. Bir hayvanda deri altında hafif bir supurasyon gelişti ise de bu diğer katlara geçmedi ve lokal tedavi ile kısa zamanda giderildi.

Tartışma ve Sonuç

Operasyonlarda zaman kazandıran ve daha basit teknikleri getiren araştırma sonuçları pratikte oldukça geniş çapta uygulama sahası bulmaktadır.

Laparatomilerde karın boşluğunun mümkün olduğunca katlar arasında poşlar bırakılmadan, sağlam olarak kapatılması istenir. Bu amaçla değişik birçok dikiş teknikleri salık verilmektedir. Karın duvarının bütün katlarını içine alan 8 dikişi son zamanlarda veteriner hekimlikte oldukça sık kullanılmaktadır.

Fakültemiz kliniklerinde büyük hayvanlarda yapılan laparatomilerde çoğunlukla kat dikişleri uygulanmaktadır. Bizim üzerinde çalıştığımız dikiş tekniği ise şu yönleri ile kat dikişine kıyasla daha avantajlı gözükmektedir.

- a) Daha kısa zamanda uygulanabilmektedir,
- b) Daha az dikiş malzemesi gerekmektedir.
- c) Her cins dikiş ipliği rahatlıkla kullanılabilir.
- d) Bütün katları içine alıp , sıkıca birleştirdiğinden poşlara ve deri alt anfizeme engel olmaktadır.,
- e) Dikişler alınırken zamanla yabancı cisim etkisi yapabilecek dikiş malzemesinin tümü alınabilmektedir.

Bununla beraber dikişler konulurken kaslar arasında kan, serözite ve doku artıkları bırakmamaya ve asepsi şartlarına ileri derecede uymaya özellikle özen gösterilmelidir.

Sonuç olarak, ineklerde operasyon sezariyen sonrası karın duvarını kapatmak üzere uyguladığımız, vertikal U dikişi ile tamamlanan 8 dikişi ile başarılı sonuçlar aldık. Bu dikişin klinik yapan veteriner hekimlere faydalı olacağını umuyoruz.

Literatür

- 1- **Arthur, G. H.** (1975): *Veterinary Reproduction and Obstetrics* Bailliere Tindall, London, 616.
- 2- **Artun, B. S.** (1970): *Evcil Hayvanlarda Operasyon Bilgisi*. Cilt II, Ankara Üniversitesi Basımevi, 564.
- 3- **Aslanbey, D.** (1976): *Veteriner Şirurjide Dikiş Yöntemleri*. Ankara Üniversitesi Basımevi. 90.
- 4- **Berge, E. Westhues, M.** (1966): *Veterinary Operative Surgery*. Medical Book Company, Denmark, 411.
- 5- **Erk, H., Doğaneli, M. Z., Akkayan, C.** (1972): *Veteriner Doğum Bilgisi (Obstetrik) ve Jinekoloji*. Ankara Üniversitesi Basımevi, 650.
- 6- **Gierl øff, H.** (1973): *A Manual of Suture Techniques*. Stougaard Publishing Co., 103.
- 7- **Roberts, S. J.** (1971): *Veterinary Obstetrics and Genital Diseases (Theriogenology)*. Second. Ed., Ithaca, New York, 776.

Yazı "Dergi Yazı Kurulu"na 30. 3. 1977 günü gelmiştir.